

Barn som far illa - undersökning, dokumentation och spärr av journaltillgång via 1177

Faktaägare: Moa Silvander-Malmros, Christina Axfors

1 Rutin för undersökning av barn o ungdomar vid misstanke om fysiskt våld

Till Barnakuten kan barn och ungdomar som varit utsatta för våld eller övergrepp komma akut. Primärjour eller buffert blir vanligen kontaktad per telefon av socialtjänst, polis, vårdnadshavare eller annan person. Eventuella telefonsamtal till tele-Q hänvisas till jour. Barnet/ungdomen kan också komma på grund av akuta skador som inger misstanke om bakomliggande våld. Se flödesscheman!

Rutinen gäller både vid akuta och planerade undersökningar.

Kroppsundersökningen ska vara mycket noggrann och i detalj dokumenteras så att det kan ligga till grund för ett rättsintyg om detta begärs av polis.

Notera datum och tid för undersökningen.

Eventuella hudskador ska noga beskrivas och fotograferas.

Rita gärna in skadan på kroppsmall som finns för både mindre och större barn. Mallarna finns i Barnahus pärmen hos sekreterare på barnakuten samt i pärmen på läkarexpeditionen. För fotografering finns en låda med kamera och beskrivning av kamerans funktion och vad man ska tänka på vid fotografering av skador.

Dokumentera vikt och längd. Huvudomfång hos spädbarn.

Bedöm barnets motorik och utveckling.

Vid kroppsundersökning, tänk på följande;

Huden

Leta efter hudförändringar såsom:

- Blåmärken
- Skrapmärken
- Nypmärken
- Bitmärken

- Bränn-och skällskador
- Sår eller ärr
- Svullnader
- Inspektera hela hudkostymen med optimal belysning.
- Titta efter blåmärken, sår, brännskador, svullnader. Till skillnad från hudskador som tillkommit genom olycksfall tenderar misshandelsskador att finnas på hudytor som nacke, bål, händer och armar, klinkor, rygg och lår samt huvud.
- Titta efter "mönstrade skador" som t.ex. hållmärken eller knytnävar. Slag med hel hand på kind eller klinka, eller om annat tillhygge har använts ger oftast inte märke där själva slaget har träffat utan runt handen eller ex.v. käppen, d.v.s. ett mönster.
- Färska hudskador kan ses endast som en svullnad, missfärgningen kommer senare i tid.
- Åldersbestämning av blåmärken är mycket osäker.
- Blåmärken förekommer mycket sällan hos små barn som inte lärt sig gå.
- Var uppmärksam på området kring genitalierna och stjärten, inklusive analöppningen.
- Tecken på blödning i denna region ska föranleda misstanke om sexuellt övergrepp.

Huvud, ögon, öron, mun och nacke

- Undersök huvud, nacke och ansikte efter tecken på yttre våld eller efter blåmärken och petekier (framför allt o ögonens bindehinnor) som tecken på strypning eller kvävning.
- Palpera skallen och sök efter hematom eller frakturer. Palpera fontaneln på spädbarn.
- Det är viktigt att inspektera dolda ytor som käkvinkel, bakom örat samt hjässa inklusive hårbotten. Titta även efter lokalt håravfall.
- Titta efter blåmärken på ytterörat. Inspektera trumhinnorna om t.ex. perforation finns eller blödningar/likvor i hörselgången.

- Undersök ögonen efter orbital fraktur eller skador på ögonbulber, särskilt vid uppkomst av blåmärken i ansiktet.
- Undersök munnen, titta efter skador på slemhinnan och frenulum (läpp och tunga). Titta efter eventuella tand- eller tandköttsskador.

Bålen

- Titta efter blåmärken på thorax, buk eller rygg.
- Vid undersökning av buken tänk på att det kan finnas allvarliga inre organskador utan yttre tecken, som blåmärken, på våld. Vid misstanke om inre bukskada ska datortomografi buk med kontrast genomföras. Auskultera buken före palpation. Avsaknad av tarmljud kan vara ett tecken på inre organskada.
- Observera eventuella smärtreaktioner vid palpation av revben. Akuta revbensfrakturer kan visa sig som snabb och yttlig andning på grund av smärta.

Skelett

- Bedöm funktion i armar och ben och känn igenom skelettet, även bröstkorgen.

2 Dokumentation

- Patienten ska inte sättas upp i tidboken utan kontaktregistreras i efterhand av sekreterare. Se separat rutin.
- För att skydda barnet från att eventuell förövare ska kunna läsa barnets journal finns enheten Barnahus i Cosmic som är låst för vårdnadshavare och för andra kliniker. Enbart de som har behörighet kan läsa anteckningar här. På barn- och ungdomskliniken har fast anställda läkare behörighet till enheten Barnahus.
- Inloggning Barnahus används endast för dokumentation som rör konsultationsärenden på Barnahus samt för läkarundersökningar vid misstanke om misshandel/övergrepp. Byt enhet från "Barn och ungdomskliniken" till "Barnahus", diktera sedan som vanligt journal och även orosanmälan. Ange detta i kommentarsfältet på diktatrutan och skriv uppgift på besöksrapporten.
- Undantag: Är informationen av medicinsk betydelse för patienten eller om vidare utredning är påbörjad ska dokumentation inte göras under enheten Barnahus. Då dikteras i barnets vanliga journal och tillgången till denna blockeras för vårdnadshavare. Detsamma gäller om ett barn inkommer akut med svåra skador och måste vårdas på annan klinik och/eller behöver förflyttas till annat sjukhus. En sammanfattning från Barnahusjournalen görs vid behov.

- BBIC-undersökningar och hälsoundersökning i samband med placering i samhällsvård, är medicinska bedömningar och dokumenteras i vanlig journal.
- Journal **ska inte** skrivas ut nattetid på "stora akuten" då sekreterare där inte har denna behörighet.
- Om man dikterar i fel enhet så kan diktatet flyttas av sekreterare till enhet Barnahus. Be om detta i kommentarsfältet i diktatrutan och på besöksrapporten. Journalanteckning kan flyttas till annan enhet fram till man signerar anteckningen. Tänk efter före!
- Diagnoser - se rutin Barnahus!

3 Blockering av journaltillgång via 1177

I de fall innehållet i barnets journal bedöms öka hotbilden för barnet, vid skyddad adress eller sekretess ska journaltillgång via 1177 blockeras för vårdnadshavare. Blockering görs akut med hjälp av VIS-support på telefon 8610, blanketten "Blockering av vårdnadshavares tillgång till barnets journalinformation" fylls därefter i och skickas till VIS support. Blanketten ligger i Cosmic under rubrik 1177. Observera att sms-påminnelse ska plockas bort separat samt att kallelse till besök inte skall skickas.

Notering avseende blockeringen görs i uppmärksamhetssignalen under Vårdrutinavvikelse – Annat. Skriv Journal blockerad för förälder samt datum för detta. Lägg även in omprövning efter 6 månader.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare